

ת"א (נצרת) 260/05 - הפטריארכיה היוונית אורתודוקסית של ירושלים נ' מע"צ חב' הלאומית לדרכים ותשתיות תחבורה

בית המשפט המחוזי בנצרת

ת"א 260-05 הפטריארכיה היוו ואח' נ' מע"צ חב' הלאומית לדרכים ותשתיות תחבורה ואח'
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת עינב גולומב

מבקשים	1. הפטריארכיה היוונית אורתודוקסית של ירושלים 2. ארמון ההגמון (קסר של מוטראן) בע"מ
נגד	
משיבות	1. מע"צ חב' הלאומית לדרכים ותשתיות תחבורה 2. עיריית נצרת עלית 3. הועדה המקומית לתכנון ולבניה 4. עיריית נצרת 5. הועדה מקומית לתכנון ולבניה

החלטה

לפניי בקשה לחידוש ההליכים בתיק.

תמצית הרקע:

1. בשנת 2005 הגישו המבקשים תביעת פיצויים נגד המשיבות, בגין הפקעה של חלקים מחלקות 1,10,12 בגוש 16557 (להלן - **המקרקעין**).

2. במקביל לניהול התביעה, הגישו המבקשים כנגד משיבות 1 ו-2 תביעה בגין ירידת ערך המקרקעין על פי סעיף 197 לחוק התכנון והבנייה.

3. ביום 25.8.08 הגישו המבקשים בקשה לעיכוב הליכים בתיק דנן עד להכרעה בתביעת ירידת הערך שהוגשה על ידם, וזאת בשל הזיקה בין שתי התביעות. בקשה זו נדונה ביום 4.9.2008 בפני המותב שדן בתביעה, כב' השופט ב' ארבל. בתום הדיון ניתנה החלטה, בהסכמת הצדדים, לפיה התביעה תימחק בכפוף ותוך מתן זכות לצדדים לחדשה לאחר שתינתן החלטה בתביעה לפיצוי בגין ירידת ערך. וזו לשון ההחלטה:

"נוכח הסכמת הצדדים, אשר אף לדעתי מחויבת המציאות, לאור ההליכים המקבילים ולאור הערות שהושמעו בהליכים קודמים. לפיכך אני מקבל את הבקשה כפי שתוקנה לאור הצעתו ובהתאם להסכמת הצדדים לפיה התביעה תימחק.... בעלי הדין יהיו זכאים להגיש בקשה לחידוש ההליכים בתיק זה לאחר קבלת ההחלטה לפי סעיף 197".

4. ההליך בתביעה לפיצויים בגין ירידת ערך התנהל תקופה ממושכת. הוא הסתיים ביום 25.2.2020 עת ניתנה החלטת וועדת הערר הקובעת את הפיצוי בגין ירידת ערך המגיע למבקשים. יצוין כי לפי שעולה מעמדות הצדדים, המבקשים הגישו ערעור על ההחלטה ביחס לחלק מרכיביה.

5. כאמור לעיל, לאחר שניתנה החלטת ועדת הערר בתביעה בגין ירידת ערך המקרקעין, הגישו המבקשים בקשה לחידוש ההליכים בתיק דנן, היא הבקשה המונחת לפני.

6. לטענת המבקשים, על יסוד ההחלטה מיום 4.9.2008 עומדת להם זכותם לעתור לחידוש ההליכים בתיק דנן, וזאת לאחר שניתנה החלטת ועדת הערר, הגם שאינה חלוטה. ערכי הקרקע שנקבעו אינם שניים במחלוקת ולפיכך הגיעה העת לחדש בירור של ההליך דנן. עוד לטענתם, יש להתיר להם להגיש כתב תביעה מתוקן, אשר יכלול נתונים ותחשיבים עדכניים שיתאמו לערכים ולקביעות של וועדת הערר בהליך ירידת הערך.

7. המשיבות, למעט משיבה 1, מתנגדות לבקשה. לטענתן, הבקשה לקויה משלא צורף לה תצהיר. ההליכים לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה טרם הסתיימו שכן החלטת ועדת הערר אינה חלוטה ותלוי ועומד ערעור של המבקשים עצמם ביחס אליו. לעניין עצם הבקשה לחידוש ההליך, מפנות המשיבות לתקנות 154 ו-153 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 (להלן - **התקנות**), ולפסיקה אשר קבעה כי חידוש הליך של תביעה שנמחקה יעשה בדרך של הגשת תובענה חדשה. בענייננו, מחיקת התביעה בהסכמה בהחלטה מיום 4.9.2008 נועדה למנוע הכרעות סותרות בעניין הפיצוי על הפקעה וירידת ערך ביחס למקרקעין שבנדון. במקרה הנדון פתיחת הליך חדש הוא מחויב המציאות לנוכח חלוף 15 שנים מיום הגשת התביעה בתיק דנן ושינוי יסודי של המסד העובדתי. משחלפו 12 שנים מאז ניתנה ההחלטה וחלו שינויים במצב העובדתי המשפטי, לרבות זהות הצדדים, על המבקשים

להגיש כתב תביעה חדש ועדכני.

8. המבקשים בתשובתן לתגובה טוענות כי הסכמת הצדדים והחלטת בית המשפט על בסיסה, לפיה בידיהם לעתור לחידוש ההליך דנן, לא הוגבלה בזמן, ולפיכך אין משמעות לשנים שחלפו מאז ועד הלום. הטענה שעליהן לפתוח בניהול הליך חדש מנוגדת לבסיס ההסכמה שהושגה בין הצדדים בשנת 2008 ודרישת המשיבות כי תוגש "תביעה חדשה" במקום שיכובד המנגנון שסוכם מראש, מקורה ברצון בלתי לגיטימי של המשיבות לרכוש יתרונות דיוניים ואחרים כלפי המבקשים לרבות ניסיון לטעון טענות של התיישנות ושיהוי.

9. לעניין הטענה כי טרם הסתיימו ההליכים בתביעה בגין ירידת ערך, המבקשים טוענים כי אין צורך בהחלטה חלוטה על מנת שניתן יהיה לחדש את ההליך, אלא רק שקביעת ערכי הקרקע תהיה סופית ולא שנויה במחלוקת וזה מצב הדברים. המשיבות לא ערערו על החלטת וועדת הערר, הערעור המנהלי שהוגש על ידי המבקשים עוסק אך ורק בנושא הריבית המגיעה להם בגין הפיצוי שנפסק.

10. בהתייחס לצורך בתיקון כתב תביעה - טוענים המבקשים כי בזמן שחלף מאז הופסק ההליך חלו שינויים עדכונים ובראשם הקביעות ביחס לערכי הקרקע, מסיבה זו ביקשו כי יתאפשר להם להגיש כתב תביעה מתוקן וניתן לעשות כן בהליך דנן ללא צורך בפתיחת הליך חדש.

הכרעה:

11. לאחר עיון ובחינה, מסקנתי היא הבקשה "להחייאת" התביעה שנמחקה דינה להידחות, תוך הפניית המבקשים לנקוט בהליך חדש על יסוד הנתונים האקטואליים להיום.

12. אציין תחילה כי אין בידי לקבל את טענות המשיבות לעניין אי-צירוף תצהיר לבקשה בגדר פגם המצדיק את דחייתה, שכן הבקשה מיוסדת על החלטות שיפוטיות והמסמכים שצורפו.

13. לגופם של דברים; במוקד העניין ניצבת החלטת בית המשפט מיום 4.9.08 כפי שהובאה לעיל. החלטה זו יש לקרוא על רקע התקנות הרלוונטיות, המתוות את הכלים הדיוניים העומדים לבית המשפט להורות על הפסקת בירורה של תביעה תלויה ועומדת - תקנות 153 ו- 154.

תקנה 153 לתקנות קובעת כדלקמן;

"(א) בית המשפט או הרשם רשאי לדחות את הדיון דחיה ללא מועד, ואם עשה כן יהא כל בעל דין רשאי לבקש החזרת המשפט לרשימת המשפטים התלויים ועומדים.

(ב)נדחה הדיון דחיה ללא מועד ולא נתבקשה החזרת המשפט תוך ששה חודשים מיום הדחיה האחרונה, רשאי בית המשפט או הרשם ליתן הודעה לבעלי הדין לבוא וליתן טעם מודע לא תימחק התובענה, לא ניתן טעם להנחת דעתו של בית המשפט או של הרשם, תימחק התובענה"

תקנה 154 לתקנות בעניין הפסקת תובענה קובעת כדלקמן:

עמוד 3

"(א) רוצה תובע או נתבע שהגיש תביעה שכנגד, להפסיק תובענה, או לחזור בו מתביעתו כולה או מקצתה, יגיש בקשה על כך לבית המשפט או לרשם, ואם רצה לעשות כן תוך כדי הדיון יכול שהבקשה תהיה ללא הודעה מוקדמת

(ב) בית המשפט או הרשם רשאי, בתנאים שייראו לו, להרשות למבקש לעשות כמבוקשו ואם הרשה יפסק גם בהוצאות המשפט.

(ג)...."

14. על-פי תקנה 153(א) לתקנות, רשאי בית המשפט לדחות דיון בתובענה ללא מועד. משמעות הדבר היא גריעת התביעה מלוח הדיונים, אך תוך הותרתה תלויה ועומדת. בעל-דין רשאי לבקש להשיב התביעה ללוח המשפטים התלויים ועומדים, וככל שלא הוגשה בקשה כזו בתוך שישה חודשים מיום הדחייה האחרונה רשאי בית המשפט למחוק את התובענה לאחר שאפשר טיעון לצדדים. מנגנון דומה קיים לעניין "עיכוב הליכים" בשל עניין תלוי ועומד (ודומה שלכך כיוונה הבקשה המקורית שהגישו המבקשים בהליך דנן, אלא שכאמור התביעה נמחקה).

15. מנגד, הפסקת תובענה לפי תקנה 154 לתקנות כמוה כמחיקת התובענה, קרי - סיום ההליך, מבלי שיש בדבר למנוע מהתובע להגיש תביעה באותה עילה. מדובר בהגשת תביעה חדשה שכן ההליך המקורי הגיע לסיומו (רע"א 7110/13 מלון מרחצאות מוריה ים המלח בע"מ נ' החברה הממשלתית להגנות ים המלח בע"מ (פורסם במאגרים) (2013) (להלן - עניין מלון מרחצאות), רע"א 3771/12 המאגר הישראלי לביטוחי רכב נ' יעקב קבודי (פורסם במאגרים) (2012)).

16. בענייננו, יש לפרש את החלטה בית המשפט מיום 4.9.08; האם משמעותה דחיית הדיון בתובענה ללא מועד, לפי תקנה 153 לתקנות, או שמא הפסקת התובענה לפי תקנה 154.

17. עיון בהחלטה מעלה פנים ולכאן ולכאן. מחד, בית המשפט קבע, לפי הסכמת הצדדים, כי הצדדים יהיו רשאים להגיש בקשה לחידוש ההליכים "בתיק זה" לאחר קבלת ההחלטה לפי סעיף 197, דבר התומך בטענה כי ענייננו בהחלטה בדבר דחיית הדיון בתובענה/עיכוב ההליך ללא מועד. מאידך, בית המשפט קבע במפורש כי הוא מוחק את התביעה. מחיקת התביעה, המסיימת כידוע את ההליך, איננה מתיישבת עם ההנחה כי ענייננו בדחיית הדיון ללא מועד, והיא מצביעה על כוונה לסיים את ההליך, בתואם לתקנה 154 לתקנות. גם העובדה כי במסגרת הסכמות הצדדים והחלטת בית המשפט, נקבע כי לעניין טענות התיישנות ושיהוי לא ימנה פרק הזמן מיום הגשת התביעה ועד 60 ימים לאחר מתן החלטת ועדת הערר, תומכת בכך, שהרי הצורך להסכים ולהורות בדבר "עצירת" מרוץ ההתיישנות רלוונטי ככל שמדובר בהגשת תביעה חדשה.

18. סבורני כי בנסיבות ענייננו לנוכח העובדה כי בית המשפט הורה במפורש על מחיקת התביעה, לא ניתן לראות בהחלטה כבאה בגדרה של תקנה 153/החלטת עיכוב הליכים, אלא החלטה בדבר סיום ההליך. משמחקה התובענה, הרי שאין עוד מסגרת דיונית

להמשכה, ואף שהצדדים הסכימו לאפשר לעתור "לחדשה", יש לעשות כן במסגרת של הליך חדש, ולא באכסניה של תביעה שנמחקה לפני שנים ארוכות.

19. אוסיף כי גם לו הייתי מגיעה למסקנה כי יש לפרש ההחלטה באופן שניתן לבקש כיום את "החייאת" התביעה המחוקה, הרי שבהתאם ללשון ההחלטה אין מדובר בחידוש אוטומטי, אלא נקבע כי לצדדים נשמרה הזכות "להגיש בקשה לחידוש ההליכים", וממילא לא נקבע כי בית המשפט יהיה מחויב להיענות לה. במקרה דנן, בשים לב להשתלשלות העניינים, לשנים הרבות שחלפו ולמצב הדברים דהיום, סבורני כי אין מקום להיענות לבקשה מעין זו, אלא על המבקשים לפנות להגיש תביעה חדשה. מאז נמחקה התביעה חלפו להן כאמור 12 שנים, פרק זמן ארוך ביותר לפי כל קנה מידה, שספק אם הצדדים או בית המשפט העריכו את התמשכותו מלכתחילה בעת מתן ההחלטה. אין חולק כי כתב התביעה כפי שהוגש איננו יכול לעמוד היום, שכן חלו התפתחויות עובדתיות רלוונטיות המחייבות את שינויו, ולכך אף עותרים המבקשים. ממילא יש אפוא צורך בהגשת כתבי בי דין חדשים. הדבר מעמעם את "היתרון" שעשוי להיות גלום בנקיטת האמצעי המעוגן בתקנה 153 לתקנות, ומחדד את אי-התאמתו למקרה הנדון. אף אינני רואה פגיעה של ממש במבקשים בשל הצורך להגיש תביעה חדשה, שכן ההסכמות בין הצדדים כפי שעוגנו בהחלטה, לפיהן לעניין טענות ההתיישנות והשיהוי מצד המשיבות לא תמנה התקופה של עד 60 ימים ממתן החלטה בהליך הפיצויים בגין ירידת ערך, מחייבות את המשיבות גם בתביעה חדשה שתוגש באותה עילה.

20. אשר על כן, הבקשה לחידוש ההליכים בתביעה שנמחקה - נדחית.

21. למבקשים הזכות להגיש תביעה חדשה, לגביה יחולו הסכמות הצדדים וההחלטה מיום 4.9.08.

22. בנסיבות, אינני עושה צו להוצאות.

המזכירות תמציא

ניתנה היום, כ"ח כסלו תשפ"א, 14 דצמבר 2020,
בהעדר הצדדים.